

2024-02-19

Diarienummer: 2024/88

Hållbarhetsredovisning 2023

Innehållsförteckning

Hållbarhetsredovisning 2023	2
Mittuniversitetets miljöledningssystem.....	2
Miljöpolicy	3
Mittuniversitetets klimatstrategi.....	4
Urval av händelser under 2023.....	5
Utbildning och studentsamverkan.....	6
Forskning	8
Publikationer om hållbar utveckling 2023	11
Samverkan, innovation och nyttiggörande.....	13
Universitetets direkta klimat- och miljöpåverkan	14
Tjänsteresor.....	14
Energianvändning.....	16
Inköp och upphandling av varor och tjänster	18

Hållbarhetsredovisning 2023

Mittuniversitetet hållbarhetsredovisning är ett led i att utveckla universitetets årliga miljöledningsrapport enligt förordningen om miljöledning i statliga myndigheter (2009:907).

Ett flertal styrnings- och utvecklingsprocesser pågår för att stärka Mittuniversitetets hållbarhetsarbete. Mittuniversitetet har bland annat en lärosätesövergripande strategi för 2019-2026 där hållbar utveckling utgör såväl ett centralt värde som ett specifikt delmål, dnr MIUN 2018/1006. I strategin anges:

Det vi gör ska fungera inte bara idag utan också i framtiden. Våra utbildningar och vår forskning ska konsekvent orienteras mot att bygga ett resurssnålt, jämlikt, jämställt och hållbart samhälle. Vi ska aktivt och synligt bidra till FN:s globala mål, för att på så vis också bidra till en bättre framtid. Vi ska stärka hållbarhetskulturen bland Mittuniversitetets personal och studenter.

Under 2022 uppdaterades strategin. Strategin omfattade tidigare perioden 2019-2023. Då strategin till stora delar bedömdes vara fortsatt relevant för Mittuniversitetet, förutom att det noterats att den behövde anpassas utifrån de förändringar som skett i omvärlden sedan den beslutades. Det var särskilt framväxten i norra Sverige inom den gröna industrin samt kraven på universitetet att vara en del av den globala akademiska miljön som tillkommit efter att strategin beslutades.

Den uppdaterade strategin omfattar perioden 2019-2026.

Mittuniversitetets miljöledningssystem

Enligt förordning om miljöledning i statliga myndigheter, ska Mittuniversitetet ha en miljöpolicy och fastställda miljömål för verksamheten. Syftet med statliga myndigheters miljöledningssystem är att säkerställa att ett systematiskt miljöarbete integreras i universitetets verksamhet så att miljöfrågorna beaktas vid genomförandet av universitets uppdrag. Mittuniversitetets miljöledningssystem ska vara en del av

ledningssystemet som beskriver hur man planerar, genomför, följer upp och förbättrar universitetets verksamhet.

Miljöpolicy

Mittuniversitetets miljöpolicy beslutades i december 2022 och har diarienummer MIUN 2022/2888.

Syftet med Mittuniversitetets miljöpolicy är att deklarerar universitetets miljöambitioner och utgöra grunden för Mittuniversitetets miljöarbete. Med begreppet miljö menas omgivning eller omgivande faktorer.

Mittuniversitetets grundläggande akademiska uppdrag är att utveckla och sprida ny kunskap. Enligt högskolelagen är universitetets uppdrag att erbjuda utbildning och forskning av högsta kvalitet. Mittuniversitetets miljöpolicy utgår från dessa målsättningar och uttrycker universitetets vilja och ambitioner med miljöarbetet utifrån miljömässigt hållbar samhällsutveckling. Mittuniversitetets miljömål framgår av Mittuniversitetets Klimatstrategi.

Mittuniversitetet ska kontinuerligt förbättra miljöarbetet genom att:

- verksamheten ska genomsyras av miljöengagemang och anpassas så att miljöbelastningen och klimatpåverkan minimeras. Användningen av miljöskadliga ämnen och icke-förnybara resurser ska begränsas.
- utbildningarna ger studenterna möjlighet att medverka till en hållbar utveckling
- forskningen bidrar till långsiktiga lösningar av dagens och framtidens utmaningar
- arbeta systematiskt för att förebygga och minska verksamhetens negativa miljöpåverkan samt stödja och öka verksamhetens positiva miljöpåverkan.
- vid samverkan med övriga samhället verkar Mittuniversitetet för ökad kunskap och miljömedvetenhet.
- öppet redovisa arbetet.

- samverka med det omgivande samhället genom att delta i samhällsdebatten för att sprida kunskaper och goda exempel om, och för, hållbar utveckling samt för att få inspiration och nya idéer.

Mittuniversitetets klimatstrategi

Utifrån Mittuniversitetets åtagande inom Klimatramverket har universitetet tagit fram en klimatstrategi, dnr MIUN 2020/2189. I Klimatstrategin anges universitetets mål för 2030 där även hållbar utveckling delvis berörs. Enligt universitetets klimatstrategi ansvarar respektive fakultet och förvaltningens avdelningar för att ta fram egna handlingsplaner för att konkretisera aktiviteter för att nå målen i klimatstrategin.

I Mittuniversitetets aktivitetsplan finns en universitetsövergripande aktivitet kopplad mot klimatstrategin som säger att implementeringen av klimatstrategin fortsätter och gäller för alla delar av universitetets verksamhet. Utöver det har fakulteten för humanvetenskap och fakulteten för naturvetenskap, teknik och medier samt förvaltningen identifierat ytterligare aktiviteter:

Aktiviteter för fakulteterna:

- Implementering av klimatstrategi: tydliggöra på webben vilka kurser med koppling till klimatfrågor (hållbar utveckling, klimatförändringar, internationalisering) som finns. Diskutera med berörda ämnen om dessa kan ges som uppdragsutbildning.
- Implementera ny hållbarhetsorganisation samt identifiera och genomföra aktiviteter för att synliggöra hållbarhet inom fakultetens verksamhet och säkerställa att hållbarhetsperspektiv beaktas i verksamheten.
- Fortsätta arbetet kring målkonflikter kring naturresursanvändning.
- Synliggöra bidrag till FN:s globala hållbarhetsmål i utbildning och forskning.

Aktiviteter för förvaltningen:

- Driva dialog med fastighetsägare kring energi-, vattenförbrukning.
- Handläggningsordning för miljöledningssystemet

Urval av händelser under 2023

Det finns ett stort engagemang för arbetet med hållbar utveckling bland medarbetare och studenter vid Mittuniversitetet. Många aktiviteter har genomförts under 2023 och några av alla dessa aktiviteter presenteras i den här rapporten.

Hållbarhetskoordinatorer för fakulteterna: Hållbarhetskoordinatorrollen utformades som ett projekt över en treårsperiod. Projektet avslutades i juni 2022. Det övergripande uppdraget för hållbarhetskoordinatorerna var att *stärka universitetets arbete kring hållbar utveckling* och att verka för att *uppfylla ambitionerna i Mittuniversitetets strategi*. Under 2022 träffades en överenskommelse om att modellen med hållbarhetskoordinatorer ska fortsätta användas men i annan organisering. Under 2023 har fakulteten för humanvetenskap tillsatt två hållbarhetskoordinatorer för perioden 2024-2026 och fakulteten för naturvetenskap, teknik och medier har tillsatt en handläggare för hållbarhetsfrågor.

I överenskommelsen har förutom stödet inom fakulteterna det centrala stödets roll definierats. Universitetsledningens stabs ansvarsområde har sammanfattats som:

- Samordna rapportering och uppföljning för Mittuniversitetet. Leder arbetet med att upprätta hållbarhetsredovisning och miljöledningsrapporteringen.
- Samordna och utveckla universitetets arbete kring hållbarhets- och miljöfrågor samt driva och utveckla hållbarhetsfrågorna ur ett universitetsövergripande perspektiv.
- Bevakar förändringar i lagar och förordningar inom miljö- och hållbarhetsområdet och samordnar implementeringen av dessa inom universitetet.
- Ansvarar för universitetets miljöledningssystem.

- I övrigt bidra till universitetets hållbarhetsarbete.

Hållbarhet i Miun:s vardag (HIMUV): HIMUV är ett projekt som syftar till att bidra till Mittuniversitetets övergripande uppdrag att främja hållbar utveckling samt stärka hållbarhetskulturen bland universitetets personal och studenter. Ett av projektets mål är att utveckla ett digitalt utbildningsmaterial om hållbar utveckling riktat till universitetets samtliga medarbetare. Medarbetarna ska efter utbildningen veta vad det innebär att arbeta hållbart. Det kan då bli en naturlig del av det vardagliga arbetet. Utbildningen kommer föreslås vara en del av universitetets digitala introduktionsutbildning och att den ska ges till alla anställda under 2025.

Lärosätenas klimatkätverk: Nätverket ger från 2023 ut ett nyhetsbrev som är möjligt att prenumerera på för universitetets medarbetare och studenter. Nyhetsbrevet finns att läsa på Statens lantbruksuniversitets webbsida. Under 2023 har Klimatkätverket startat upp tre fokusgrupper. Det är fokusgrupper för tjänsteresor, lärande för hållbar utveckling och byggnader och energi. Ambitionen är att nätverket även ska starta upp en fokusgrupp för ledaskap samt inköp och upphandling under 2024.

Nätverket för hållbar utveckling på MIUN: Nätverket träffas digitalt varannan torsdag kl. 9-9.30 och där diskuteras vad som händer på hållbarhetsfronten internt och externt. På nätverkets maillista finns ca 110 personer anställda på MIUN.

Hållbar energiförsörjning: En dieselbil har bytts ut mot en hybridbil under 2023. Under våren 2024 planeras för att byta ytterligare två fossildrivna bilar till hybridbilar. Totalt har Mittuniversitetet 8 fordon, varav två är elbilar, och en är hybridbil.

Utbildning och studentsamverkan

Under 2023 genomfördes ett antal aktiviteter som är kopplade mot utbildning och studentsamverkan. Några av dessa aktiviteter finns beskrivna här.

Studenternas hållbarhetsnätverk: Det nätverk som tidigare drivits av studenter tillsammans med universitetets hållbarhetskoordinatorer har under 2023 varit vilande.

Social hållbarhet: Studenter från förskolläraryrket vid Mittuniversitetet deltog under hösten i ett internationellt projekt vid Kaunas University i Litauen. Projektet fokuserar på social hållbarhet och användandet av lekfull konst i förskolan.

Utvecklingsdag om hållbar utveckling: Lärarutbildningarna arrangerade en utvecklingsdag med utgångspunkt i frågan om utbildning för hållbar utveckling med särskilt fokus på nationella minoriteter och samiska perspektiv. Målet med dagen var, förutom att ge inspiration, att ge respektive läraryrket en möjlighet att stärka arbetet med utbildning och lärande för hållbar utveckling.

Lärande för hållbar utveckling: Avdelningen för forsknings- och utbildningsstöd genomförde 2022 kursen Lärande för hållbar utveckling för medarbetare vid Mittuniversitetet. Kursens syfte var att ge kursdeltagarna förutsättningar att utveckla kunskaper och förhållningssätt inom lärande för hållbar utveckling, samt förmåga att integrera olika aspekter av hållbar utveckling i kurser och program. Den kursen har sedan ersatts av det internationella samarbetet och nätverket kring kursen Higher education didactics for sustainability (HEDS). HEDS genomfördes som pilot våren 2022 och som ordinarie omgång våren 23. Kursen kommer att genomföras åter 2024, med planer på att erbjudas både höst och vår. HEDS syftar till att ge lärare, pedagogiska utvecklare och andra involverade i undervisning eller utformning av läroplaner inom högre utbildning möjlighet att integrera hållbarhet i deras pedagogiska praktik.

Skoglig kurs som gynnar biologisk mångfald: Under året genomfördes kursen Praktisk naturvård och biologisk mångfald i skog (7,5 hp) för första gången. Kursen är bland annat en spin-off från arbetet med antologin "Skogens värden" (se nedan) och riktar sig till alla som är intresserade av skogliga naturvårdsfrågor, oavsett förkunskaper. Kursen var mycket eftersökt och studenter som deltog hade blandade erfarenheter.

Tanken är att den ska fungera som en brygga mellan aktuell forskning inom naturvårdsbiologi i skog och omgivande samhälle.

Forskning

Under 2023 genomfördes ett antal aktiviteter som är kopplade mot forskningen vid Mittuniversitetet. Några av dessa aktiviteter finns beskrivna här.

Antologin "Skogens värden – forskares reflektioner: Debatten om skogen har varit intensiv under de senaste åren och ofta används argument som utgår från forskning. I Mittuniversitetets antologi Skogens värden ger 96 forskare sin syn på skogens värden i populärvetenskapliga texter utifrån olika temaområden. Den svenska skogen är idag en arena där olika dragkamper utspelar sig och flera intressenter och debattörer framför sina argument – ekonomiska, miljömässiga och sociala. I det här läget är den vetenskapliga reflektionen viktig. Forskning inom olika ämnesområden kan bidra med kunskap och underlag för de beslut som behöver fattas om hur vi ska bevara miljövärden och samtidigt bruka och använda skogen i framtiden. Under 2023 har ett antal seminarier genomförts och samtliga finns att ta del av Mittuniversitetets webbplats.

Antologin "Globala utmaningar – lokala lösningar: Forskning för en hållbar samhällsutveckling i norra Sverige": Mittuniversitetet spelar en central roll i att hantera samhällets komplexa utmaningar i norra Sverige. Antologin "Globala utmaningar – lokala lösningar" belyser universitetets forskning för hållbar samhällsutveckling. Arbetet med antologin har pågått under 2023 ledd av en redaktionsgrupp bestående av fyra professorer, dekaner och en forskningsrådgivare och den planeras att bli utgiven under våren 2024. Arbetet har varit ett led i universitetets svar på regeringens uppdrag att skapa en modell för resursfördelning baserad på forskningskvalitet. Antologin visar på Mittuniversitetets forskningsmångfald och dess kopplingar till lokala och globala utmaningar inom fyra teman: (1) industriell, infrastrukturell och digital omvandling, (2) naturresurser, klimat och miljö, (3) verka, bo och leva – hälsa och välfärd, och (4) makt, demokrati och kultur för ett inkluderande samhälle. Texterna

som är författade av forskare, strävar efter att sprida kunskap på ett populärvetenskapligt sätt och inspirera till tvärvetenskapliga samarbeten för en hållbar samhällsomställning i norra Sverige.

Nationell skogskonferens: I oktober 2023 arrangerades en nationell skogskonferens på Mittuniversitetet i samarbete med Skogsstyrelsen. På agendan stod några av de hetaste skogsfrågorna idag. Agendan innehöll omvärldsanalys, EU-uppdatering och debatt. Genom samtal och debatt presenterades Skogsstyrelsens omvärldsanalys på konferensen, liksom nyheter om de viktigaste EU-frågorna som rör skogen och var skogspolitiken befinner sig.

Heldagsevent: Under hösten avslutades projekten BioRemFiber och Foodtech Fermentering. På 70-talet släppte skogsindustrin ut stora ansamlingar av träfiber i hav, sjöar och vattendrag. Ansamlingarna, som kallas för fiberbankar, innehåller höga halter av olika miljögifter och är ett stort miljöproblem. Men forskning som Mittuniversitetet gjort visar att fiberbankarna kan omvandlas till bland annat biobränsle, samtidigt som miljögifterna tas om hand (dnr MIUN 2018/1527).

Forskningsprojektet Foodtech – fermentering av skogens restmaterial för framtidens mat och foder har fokuserat på att använda fiberbaserade industriresten för att producera framtidens mat, foder, energi och material. Även förnybara biologiska resurser som drav från ölproduktion är en av de restprodukter som forskarna nyttjat för exempelvis svampproduktion (dnr MIUN 2020/664).

Stadsodling: Efter pandemi och ekonomisk kris är stadsodling mer aktuellt än någonsin. Risk and crisis research center, RCR, vid campus i Östersund håller sedan 2019 ett projekt kring stadsodling. Fyra små och mellanstora städer i Sverige deltar i projektet Östersund, Härnösand, Södertälje och Lund. Syftet är att studera hinder och möjligheter för utökad stadsodling samt dess potential i övergången mot mer hållbara städer (dnr MIUN 2021/1531).

Kulturdriven landsbygdsutveckling: Nätverket för kritiska kulturarvs- och museistudier (NKKM) vid Mittuniversitetet och Kiviks Museum samt Mötesplats Steneby inbjöd till ett webinarium i samband med årets Landsbygdsvecka. Syfte var att diskutera kultur som drivkraft för hållbar utveckling och museernas roll som kulturella, ekologiska och sociala hållbarhetsambassadörer.

Turismkonferens: Antalet turismforskare i Norden och Europa har ökat stadigt de senaste åren. Under hösten 2023 anordnade ETOUR den årliga forskarkonferensen Nordic Symposium on Tourism and Hospitality Research. Temat för konferensen var "Rethinking Tourism for a sustainable future". Över 200 deltagare från 18 olika länder deltog fick inspiration och möjlighet att diskutera kring ämnet hållbar turism.

Mistra Sport & Outdoors är ett forsknings- och samverkansprogram för att skapa kunskap och lösningar för ökad hållbarhet inom idrotten och friluftslivet. Utgångspunkten för programmet är de miljöutmaningar vi står inför och de långsiktiga målen för programmet är att gemensamt:

- Skapa världsledande forskning för att hitta och genomföra hållbara lösningar i praktiken
- Starta en rörelse för en hållbar utveckling inom idrotten och friluftslivet
- Verka för att etablera ett nätverksbaserat utvecklingscenter för hållbara lösningar

Mistra Sport & Outdoors ska bidra till att Sverige når Agenda 2030 målen för en hållbar utveckling. Programmet bygger på samverkan med organisationer, myndigheter och företag och består av sex forskningsteman: Kunskap och omvandling, Hållbara transportlösningar, Hållbar användning av mark och vatten, Material och hållbar utrustning, Hållbara evenemang, Beteenden, styrmedel och utveckling

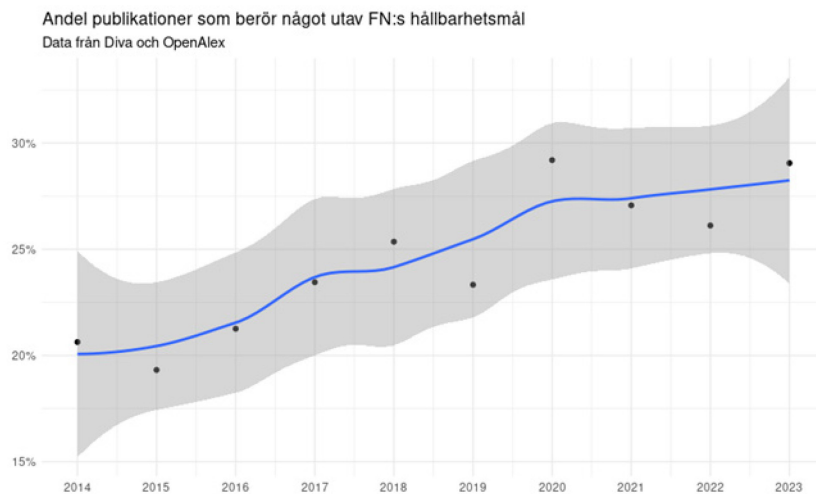
Sortera rätt är inte lätt: Ett lyckat designprojekt har kommit en bit på väg. Hur gör man det lätt att sopsortera rätt? Den frågan har forskare från Mittuniversitetet försökt att besvara i ett designprojekt tillsammans med

Örnsköldsviks kommun. För att svara på frågan har forskarna jobbat med attitydbearbetning och beteendeförändringar, närmare bestämt hur och varför vi ens sorterar avfall.

DIGIT – Hållbar Digital Transformation: Under 2023 beviljades och startade forskningsprojektet som leds av Mittuniversitetet forskningscenter STC (Sensible Things that Communicate) i samverkan med ett 20-tal organisationer i Jämtlands och Västernorrlands län samt fem kommuner genom samverkansavtal (Örnsköldsviks kommun, Sollefteå kommun, Härnösands kommun, Timrå kommun och Sundsvalls kommun). Syftet med projektet är att stödja hållbar utveckling med hjälp av datadriven utveckling så som Internet of Things och artificiell intelligens. Några av projektets mål är att öka kunskapen kring datadriven utveckling hos 140 organisationer och utveckla 13 datadrivna hållbara demonstratorer.

Publikationer om hållbar utveckling 2023

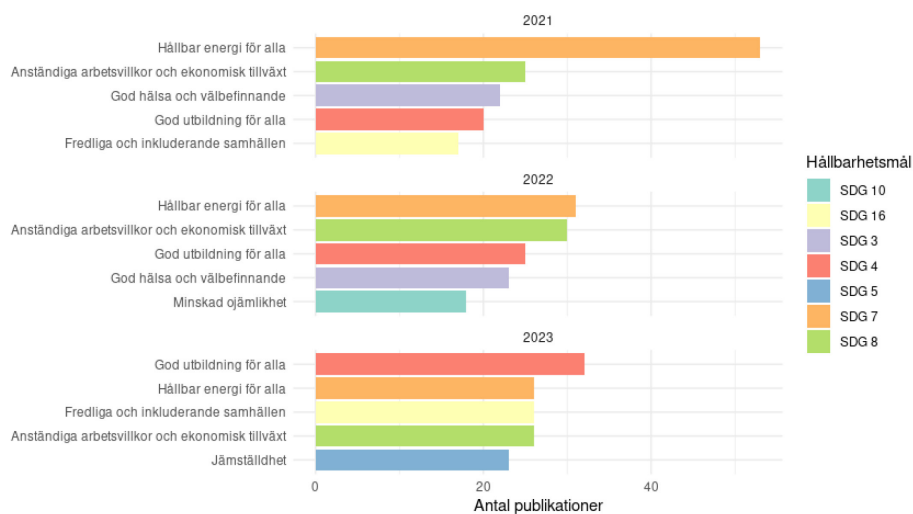
Tidigare år har nyckelordssökningar använts i Diva för att beräkna andelen publikationer som kan kopplas till hållbar utveckling. Nyligen har dock den öppna vetenskapliga databasen OpenAlex börjat använda sig av en språkmodell för att klassificera dokument utifrån FN:s olika globala mål för hållbar utveckling. En författare kanske inte alltid anser att sin publikation berör hållbarhetsfrågor även om forskningen ligger i linje med något utav FN:s olika mål. Med denna metod kommer man runt detta problem. Det ger lärosätet möjligheten att undersöka hur andelen dokument rörande hållbarhetsfrågor har förändrats över tid men även vilka specifika mål som det rör sig om, men begränsas av att publikationen måste vara indexerad i OpenAlex (90% av alla artiklar i Diva publicerade mellan 2019 och 2023 är indexerade i OpenAlex).

Data visar att andelen dokument som berör något av FN:s hållbarhetsmål ökar stadigt och att Mittuniversitetets andel för 2023 närmar sig 30%. Andelen för 2023 är högre än de två föregående åren men marginellt lägre än 2020.

Om man undersöker vilka de vanligaste målen är har dessa förändrats något över tid. 2023 var God utbildning för alla, det vill säga Sustainable Development Goal (SDG) 3 följt av Hållbar energi för alla (SDG 7), som tidigare varit på topp de vanligaste målen.

5 vanligaste hållbarhetsmålen per år
Data från Diva och OpenAlex

Samverkan, innovation och nyttiggörande

Mittuniversitetet samverkar på många olika sätt med externa aktörer och andra lärosäten, såväl inom forskningen som utbildningen, lokalt, nationellt eller internationellt för att bidra till en hållbar utveckling.

Som stöd till universitetets medarbetare och studenter samlas den innovationsstödjande verksamheten i funktionen MIUN Innovation vid avdelningen för forsknings- och utbildningsstöd. MIUN Innovationsverksamhet arbetar bland annat med en nyttiggörande process där FN:s mål för hållbarhet är en naturlig och integrerad del.

För att stärka idéer från lärosätet har innovationsstödet tillsammans med ledningen från universitetet skapat en satsning under tre år med början 2023. I denna satsning får idéhavare stöd av specialister med akademisk kompetens. Genom denna satsning styr innovationsstödet idéhavares utveckling mot ett skarpare hållbarhetsperspektiv.

Från 1 november 2023 har Innovations- och Grants Office-funktionen slagits ihop för att utveckla och förstärka verksamheten mot ökat kvalitet och mognad.

Vid utgången av 2023 finns åtta kommunsamverkansavtal. Varje avtal omfattar en fyraårsperiod och har gemensamt framarbetade tematiska fokusområden. Däribland finns ett samverkansprojekt med Örnköldsviks kommun inom hållbar utveckling med fokus på att förbättra avfallshanteringen genom design. I projektet testas olika designprototyper i fullskala i ett av miljörummen, vilket fungerar som testbädd.

Förutom samverkansavtalet med Örnköldsviks kommun har samverkansavtal skrivits med Ånge kommun, Nordanstigs kommun samt ett förlängningsavtal med Östersunds kommun.

Universitetets direkta klimat- och miljöpåverkan

Tjänsteresor

Mittuniversitetets regler för tjänsteresor och möten syftar till att följande mål ska uppnås:

- Följa statliga ramavtal: myndigheten följer statliga ramavtal samt de av myndigheten upphandlade avtalen
- Ett kostnadseffektivt resande: tjänsteresor ska företas så kostnadseffektivt som möjligt
- Ett klimatanpassat resande: tjänsteresor ska planeras och genomföras på ett sådant sätt att påverkan på klimatet minimeras.
- En säker arbetsmiljö: resenärer ska ha en trygg och säker arbetsmiljö under tjänsteresan
- Resande när det behövs: möjlighet att minska organisationens resande genom att tjänsteresor ersätts i så stor utsträckning som möjligt med möten via digital teknik.

Mittuniversitetet har i Klimatstrategin angett 2019 som utgångspunkt för framtida jämförelser gällande koldioxidekvivalenter per årsarbetskraft.

Under 2023 har andelen tågresor ökat jämfört med 2022 och 2019. Att andelen CO₂ per årsarbetskraft ligger högre 2023 än 2019 beror bland annat på att fler tågresor är gjorda i Norden (Nordix Elmix) och Europa (EU28-Elmix) jämfört med 2019 då endast tågresor med SJ förnybar el redovisats.

Antalet flygresor och koldioxidekvivalenter per årsarbetskraft ligger betydligt lägre 2023 jämfört med 2019. Något som kan ha påverkat dessa siffror är att det funnits färre flygförbindelser än innan pandemin samt ökad vilja att resa mer miljövänligt. Dessutom bidrar förbättrad teknik till fler digitala möten.

Bilresor har ökat under 2023 jämfört med 2022 och 2019. En anledning till det kan vara problem i tillförlitligheten för tågtrafiken samt fortsatt försiktighet att resa med kollektiva färdmedel efter pandemin. Det är även svårt att på ett tillförlitligt sätt redovisa bilresor då information om typ av drivmedel saknas.

Tabell 1: Koldioxidutsläpp totalt och per årsarbetskraft

	År 2019			År 2022			År 2023		
	Antal resor	KgCO ₂ Totalt	KgCO ₂ / å.a	Antal resor	KgCO ₂ Totalt	KgCO ₂ / å.a	Antal resor	KgCO ₂ Totalt	KgCO ₂ / å.a
a) Flygresor under 50 mil		148 964	172	1 231	48 639	52	1077	54 616	58
b) Bilresor	1500	45 578	53	1 200	74 077	80	3166	83 688	89
c) Tågresor	6583	7,28	0,008	7 136	160	0,173	10 345	238	0,253
d) Bussresor, Färja								1 939	2,060
e) Maskiner och övriga fordon									
1.2 Sammanlagda utsläpp av koldioxid 1.1 a-e		194 549	225		122 876	133		138 707	149
1.3 Flygresor över 50 mil	2164	529 284	611	1420	218 710	236	2408	306 349	326

Under året har universitetet fortsatt utveckla arbetssätt som innebär alternativ till fysiska möten och en allt mindre miljö- och klimatpåverkan. I arbetet beaktas verksamhetens behov, lärosätets geografiska läge och andra förutsättningar. Dialog förs med REMM (Resfria/digitala möten i myndigheter) och erfarenheter från covid-19-pandemin har delvis identifieras i och med projektet framtidens arbetssätt och framtidens campus.

Mittuniversitetet fortsätter arbeta med att öka tillgången till gemensamma digitala plattformar som möjliggör digitala möten, vilket innebär mindre resande. Det blir också ett sätt att mötas mer på lika villkor.

Mittuniversitetets kommunikations- och mötesverktyg används såväl för möten som för undervisning, vilket gör det svårt att enbart ta ut statistik

per årsarbetskraft, en uppskattning är ändå gjord. I mötesverktyget Zoom har universitetet haft 44 296 möten jämfört med 52 396 möten 2022. I Teams har universitetet haft 59 408 möten jämfört med 62 553 för 2022. Det är en minskning jämfört med 2022. Det kan bero på ett ökat behov att ses fysiskt efter pandemin.

Tabell 2: Antal resfria/digitala möten totalt och per årsarbetskraft.

	Antal			Antal/årsarbetskraft		
	2019	2022	2023	2019	2022	2023
Resfria möten	11 000	114 922	103 704	13	124	110

Energianvändning

Mittuniversitetet har tre större hyresvärdar: INTEA fastigheter i Östersund och SKIFU fastigheter samt Samhällsbyggnadsbolaget (SBB) i Sundsvall. Förutom dessa hyr universitetet mindre ytor av SCA Forest, Härnösands kommun och Brux AB i Örnsköldsvik.

Fram till mars 2023 ska statliga myndigheter vidta möjliga och lämpliga energibesparande åtgärder. Dialog runt energibesparande åtgärder drivs kontinuerligt på gemensamma driftsmöten. Tillsammans med fastighetsägarna inventeras bland annat drifttider och verksamhetsel för att minimera förbrukningen. Projekt bedrivs för att öka förnybar elproduktion på campus.

Kopplat till uppdraget har Mittuniversitetet löpande redovisat mängden el för lokaler som köpts under föregående månad i kWh till Statens energimyndighet (Energimyndigheten). Den första redovisningen genomfördes i oktober 2022 och den sista i april 2023.

Kvadratmeterytan för 2023 är 67 443 kvm mot 67 657 kvm för 2022. Antalet årsarbetskrafter för 2023 var 941 och för år 2022 var det 925, vilket påverkar energianvändningen per kvadratmeter och per årsarbetskraft.

Tabell 3: Årlig energianvändning i kilowattimmar totalt

	kWh totalt		
	2021*	2022*	2023*
Verksamhetsel (avser lokaler)	3 763 981	3 878 428	4 040 657
Fastighetsel	1 476 000	1 620 675	1 657 572
Värme	5 707 710	5 095 713	3 827 915
Kyla	618 543	458 804	568 697
Totalt	11 566 234	11 053 620	10 094 841

* Estimerade energiuppgifter för en av hyresvärdarna.

Den årliga energianvändningen har mellan 2022 och 2023 minskat något vilket kan bero på flera saker. Vädret kan spela in, att det varit en kallare vinter-, vår- och höstperiod. Energikrävande laboratorium exempelvis vindtunnel, renrum med flera har använts mindre än tidigare. Universitetet har under 2023 återgått till normal verksamhet är jämfört med pandemiåren.

Tabell 4: Årlig energianvändning i kilowattimmar per årsarbetskraft och per kvadratmeter total användbar golvarea.

	kWh/årsarbetskraft*			kWh/m ² *		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Verksamhetsel (avser lokaler)	4 056	4 193	4 294	40	57	60
Fastighetsel	1 591	1 752	1 761	60	24	25
Värme	6 151	5 509	4 068	83	75	57
Kyla	667	496	604	11	7	8
Totalt	12 464	11 950	10 727	194	163	150

* Estimerade energiuppgifter för en av hyresvärdarna.

Tabell 5: Andel förnybar energi av den totala energianvändningen

Energislag	2021	2022	2023
Verksamhetsel	100%	100%	100%
Fastighetsel	100%	100%	100%
Värme	96%	96%	96%
Kyla	100%	100%	100%
Utanför lokaler	100%	-	-

Totalt	98%	100%	100%
--------	-----	------	------

Mittuniversitetets energianvändning består av 100 procent grön energi och "klimatneutral" spillvärme. Kyla består av frikyla via borrhål som drivs med el från fastighetsmätare.

Det finns el utanför byggnader som motorvärmare och gatubelysning, men alla fastighetsägare mäter det inte för Mittuniversitetet.

Under året har solpaneler installerats på två byggnader vid campus Sundsvall. På Campus Östersund finns sen tidigare solpaneler på ett hus. Vid entrén till huset finns också en digital skärm där man kan följa energiproduktionen över tid.

Fastighetsbolaget Samhällsbyggnadsbolaget i Norden har anlagt så kallade energibrunnar för att kunna utvinna värme och kyla vid campus Sundsvall. De har även investerat i ny driftcentral.

Inköp och upphandling av varor och tjänster

Vid alla upphandlingar som Mittuniversitetet gör finns miljökrav där det bedöms lämpligt. En stor del av upphandlingarna görs genom befintliga ramavtal hos Kammarkollegiet eller via andra ramavtal där miljökrav oftast finns definierade. Om det inte finns miljökrav ställda så görs det i samband med avropsförfrågningar. Universitetet är därför beroende av att de statliga ramavtalen innehåller miljökrav för att ytterligare kunna öka andelen anskaffningar med miljökrav.

De system universitetet använder kan inte på ett enkelt sätt kan särskilja alla typer av inköp, vilket minskar exaktheten i redovisningen. Inköp är ett särskilt utpekat förbättringsområde i miljöarbetet.

Det totala antalet inköp (upphandlingar, avrop och direkta inköp) ökar under 2023 jämfört med pandemiåren, men är fortfarande lägre jämfört med året före pandemin.

För 2023 genomfördes totalt 46 (föregående år 23) upphandlingar och avrop via den centrala upphandlingsfunktionen till ett värde av 96,4 mkr

(20,5 mkr). Av dessa hade inga upphandlingar särskilda miljökrav utöver de kvalificerade krav en leverantör kan beskriva utifrån det egna miljöarbetet. Det kan till exempel röra specifika miljökrav på en produkt, ekologiskt ursprung eller krav på specifik miljöredovisning inom vissa tjänster. Antal inköp utifrån Mittuniversitetets ekonomisystem.

Tabell 6: Antal upphandlingar och avrop

Typ av upphandling	2021	2022	2023
Upphandlingar och avrop med miljökrav	11 141	13 835	14 734
Upphandlingar och avrop totalt	12 579	15 449	16 988
Andel upphandlingar och avrop med miljökrav	89%	90%	87%

Tabell 7: Ekonomiskt värde av registrerade inköp i Mittuniversitetets ekonomisystem

Typ av upphandling	2021	2022	2023
Upphandlingar och avrop med miljökrav	138 179	158 508	175 346
Upphandlingar och avrop totalt	156 013	177 000	202 177
Andel upphandlingar och avrop med miljökrav	89%	90%	87%

I remissen "Naturvårdsverkets förslag till revideringar av miljöledningsförfordning (M2020/01705/Nm)" finns förslag som troligtvis kommer att påverka framtida redovisning som Mittuniversitetet ska göra till Naturvårdsverket och Utbildningsdepartementet. Beroende på det kan Mittuniversitetets system behöva ses över.